

Op **12 november** om **9.30 uur** kun je op <http://start.verus.nl> met je school of klas deelnemen aan een live viering waarin we stilstaan bij het gemis van dierbaren die zijn overleden.

In de christelijke traditie is november bij uitstek de maand waarin overledenen worden herdacht. In de katholieke kerk gebeurt dat met **Allerzielen** (2 november), in de protestantse kerken op de laatste zondag van het kerkelijk jaar (**Eeuwigheidszondag**, dit jaar op 22 november).

Afscheid nemen van vrienden, goede kennissen of familie is een intens proces. Door de **coronacrisis** heeft dit een heel andere dimensie gekregen, waarbij er op afstand of zelfs online afscheid moet worden genomen. Ook leerlingen hebben zo hun opa's, oma's of andere dierbaren soms op afstand vaarwel moeten zeggen.

Met deze viering wil Verus een **hoopvolle** handreiking aanbieden om met leerlingen stil te staan bij afscheid nemen, gemis en verlies. De insteek van de viering is dat we onze dierbaren die ons zijn ontvallen, niet zullen vergeten en dat we geloven dat ze op de één of andere manier nog bij ons zijn.

Je kunt hier op twee manieren mee werken:

1. Met je klas **live** meedoen op 12 november
2. Na 12 november een **eigen viering** in je klas of school organiseren, waarbij je gebruik maakt van het videomateriaal dat vanaf 29 oktober online beschikbaar is op <http://start.verus.nl> en de oogst van een voorbereidende werkvorm (zie onder).

1. LIVE MEEDOEN

Als je wilt, kun je vóór 12 november met je klas alvast het lied 'Als ik je naam noem' (zie onder) oefenen. Een videoopname is te vinden op <http://start.verus.nl>

Om live mee te doen, heb je het volgende nodig:

- Digibord en internetverbinding
- Voldoende **waxinelichtjes** of lintjes en stiften. Je kunt kiezen of je je leerlingen na afloop van de uitzending zelf een lichtje wilt laten aansteken voor een overleden dierbare of hen haar/zijn naam op een lintje wilt laten schrijven om dat daarna op te hangen. Zorg in het eerste geval voor een grote schaal waarop de lichtjes kunnen staan en in het tweede geval voor een grote plant waarin de lintjes gehangen kunnen worden.

De uitzending duurt ongeveer een kwartier en bevat de volgende elementen:

- Enkele **videoportretten** van kinderen uit verschillende leerjaren die in een gesprek met presentatrice Rinke Verkerk vertellen over een opa, oma, dier of andere dierbare die ze hebben verloren. Ze steken vervolgens een kaars aan en/of hangen een lintje in een boom. Rinke zal deze gesprekken voeren.
- Het lied '**Als ik je naam noem**', gezongen door leerlingen van De Binckhorst in Laren onder begeleiding van een gitarist Rob Bults.

Als ik je naam noem

tekst: Erik Idema
muziek: Gerard van Amstel

Couplet

Musical score for the Couplet of 'Als ik je naam noem'. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves of music with lyrics underneath. Chords are indicated above the notes.

Als ik je naam noem en o - ver je ver - tel... Als ik je
Als ik te - rug - denk aan wie je voor me was... Als ik naar

voor me zie, ben jij het dan wel?
woor - den zoek, word ik dan ver - rast

Ben je in de buurt of is dat voor - goed voor - bij?
door een klein ge - baar of een woord dat bij je hoort?

Kan ik je nog ho - ren en denk je dan aan mij? Ik
Zul je met me pra - ten en leef je dan nog voort?

Refrein

Musical score for the Refrein of 'Als ik je naam noem'. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two staves of music with lyrics underneath. Chords are indicated above the notes.

wil dat jij er bent en dat je mij her - kent. Ik
ben het zo ge - wend, dat jij hier bij me bent...

- Het **gedicht** 'Hemel' van Bette Westera, voorgedragen door Rinke en enkele kinderen.

Na de uitzending kun je de leerlingen uitnodigen om een lichtje aan te steken voor iemand die ze missen en daarbij, als ze dat willen, zijn of haar naam te noemen, of om de naam van een overleden dierbare op een lintje te schrijven en dat in een plant te hangen.

Besluit de viering desgewenst met een gebed. Bijvoorbeeld:

Lieve God,

*U hebt de namen gehoord die we hebben genoemd,
van de mensen en dieren van wie we zoveel houden
maar die we nu moeten missen.*

Wilt u bij ons blijven als we verdrietig zijn.

Wilt u ons helpen om aan hen te blijven denken,

om te voelen dat ze toch nog bij ons zijn,

in ons hart, in onze herinnering,

als we tegen hen praten misschien.

Wilt u ons helpen te geloven

dat ze veilig zijn bij u.

Amen

2. EEN EIGEN VIERING ORGANISEREN

Je kunt met bovenstaande elementen ook zelf een viering organiseren op een tijdstip dat je schikt. Je kunt die desgewenst aanvullen met de oogst van werkvormen die je ter voorbereiding inzet. Hier volgen enkele suggesties.

Voor zowel onder- als bovenbouw:

- Zorg voor een onversierde, kale doos of kist. Nodig de leerlingen uit om een voorwerp mee te nemen dat nagelaten is door een voorouder (als een leerling niet van nabij een overlijden heeft ervaren) of een gestorven dierbare. Natuurlijk wordt het gesprek gevoerd over de aard van het voorwerp en wat dit zegt over de persoon en de herinnering. Dan worden alle voorwerpen in de kist/doos gelegd. Deze wordt door een klein groepje leerlingen beschilderd en daardoor van lieve woorden en warme beelden voorzien. De andere leerlingen maken een tekening die ze juist voor de overledene willen maken. De tekening kan goede wensen en/of dierbare herinneringen verbeelden. Deze tekening wordt in de kist/doos gelegd. Een aantal wordt tijdens de viering uit de kist/doos gehaald en besproken.

Voor de onderbouw:

- Gelukkig hebben de meeste jonge kinderen nog niet van dichtbij een overlijden meegemaakt. Maar ook als dat wel het geval is, dan is deze werkvorm geschikt. We stellen ons voor dat we een foto kunnen maken van de 'plaats' waar gestorven mensen zijn. Die foto gaan de leerlingen tekenen. Deze 'foto's' doen de leerlingen in een mooi kistje of een versierde tas. Een aantal wordt tijdens de viering besproken: wat heb je getekend? De tas of het kistje wordt naderhand door een aantal leerlingen, met de leerkracht, gebracht naar iemand die een geliefde aan de dood moet missen.

Voor de bovenbouw:

- Kijk met elkaar naar een afbeelding van het kunstwerk van 'Kijk uit Attention' van Krijn Giezen (<https://krollermuller.nl/krijn-giezen-kijk-uit-attention>). Spreek met elkaar over de mogelijke betekenissen van het werk. Laat elke leerling, of in tweetallen, dit werk natekenen op A3-tekenpapier. Er moet extra ruimte zijn voor de blauwe lucht. Het gaat dan alleen om de trap en niet om de bomen. In die lucht tekenen ze individueel of in tweetallen beelden die ze vinden passen bij een leven na de dood. Ze kunnen er ook woorden in de lucht aan wijden. Tijdens de viering wordt een aantal beelden en woorden besproken.
- Laat elke leerling een foto meenemen van een dierbare of een voorouder. Laat hen deze foto natekenen op A4-tekenpapier. Om het portret heen schrijven of tekenen de leerlingen herinneringen aan de overledene en/of wensen voor diegene. Tijdens de viering wordt een aantal tekeningen besproken.

Met behulp van de oogst van gekozen werkvorm kun je zelf een viering samenstellen, waarbij je videoportretten, het lied en het gedicht afwisselt met het bespreken van enkele tekeningen. Ook je eigen viering kun je uiteraard afsluiten met het aansteken van lichtjes of het ophangen van lintjes en desgewenst een gebed.

start.verus.nl

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

